

ЧУРАПЧЫ УЛУУ КЫАЙЫНЫ УРУЙДУУР

Бям айын 9 күнэ. Ага дойдү сэрингэр Сэбигэсэй сойуус кыайылыгы сипхикит өрөгөйдөөх күнэ. Харах уулаах бырааһынныах... Үгүс сэрттэбинэ, сүтүгүнэн сипхиллибит кыайылыгы үрдүгүр күн бүгүн араас “запир-хоху” кутталлар, кыайылы баар биниги историябыгыгар, кыайылы баар биниги ойбүтүгүр-сүрдэспигүр. Саха сирин эмгэ бипр муһунугар, тобус томтордоох Чурапчылыгыгар Улуу Кыайылы күнө өрө көтөүдүлүн бэлэттино.

71 саяаарыга билигн улуусугуттан сэрнэг ынырылыбыг бивэр дойдусахтар-бытын агарбыг ытык томторбугулар Кышныг Энамыга килторилыныг. Нөнөлөк тэрилтэлэртнэгэн тэрилинбиг байышныг колонелны килтэнг, социалный сулуусга бэлээнэ С.И.Никитин салдын килторо.

1941-1945 өс. Чурачкы улуусунтан 2185 киһи армия кэскилгэр уонна үтэ фронттар ыһырылтан барбыттара. Олортон фронтта 1909 киһи сав-саадах тутан сэрингоспитэл биллэр. 1032 киһи сэрин толоонуттан эргитилбэтэ. Кыайыы Заамытын аныктар улуус баһылыга А.Т. Ноговицын, депутаттар Сибюэттарин председатели Я.П. Оскешиников уонна Чурачкы кэһилэстин баһылыга, “Бийр Ньылгы Россия” партия Саха сирингэ салаатын сэмрэтээрэ С.А. Сарыдаев төлөнөөх эбүрдэрин эттир. Байыһанай калонна бу кэннэ, бийр ньылгы кэһилэн “Боотур Уус” стадионна сэрин кэмилгэри ырыа тэтиминэн хамсан тийдэ. Мэһэна кэллэри сибээс, араас өһнөөх шар туургуурах кэһилэһинньэ уруй, сан-айбаллаан күүтүрүтэ.

Стадионга бастакынан Россия, Саха

сирин, Чуратчы улуунун баяахтарын колоннашара кыярд. Бу юнн улуус уонна киин нэһилек салалталара хаамыастылар. Россия үрдүн ытыыла турар "Воскресный полк" акция кытыылаахтара эми тулунан колонна буолан кыярдилар. Бу акция Саха сирин эрийэх сытан бэтэк бэрт тэрээһинээхтик ыытылар. Манна сирин кытыыбыт кыргыһы хонуутулар охубут буойуннар ыңчалара киингэр мөһириттэрин тутан кытыыны ылаалар. Парашы тыыл бэтэрээниэрин тэң оёо саастарыгар үтүс эрийи көрсүбүт сэрин киин оёолорун колоннага салыастылар. Бүтүн Россия үрдүн ытыылар "Полно Победы" акция кытыылаахтара — улуус оёолууларын оёо тэрпиттэро 30х30 доскуйдарга тийиһилибит бэтэрээн ытыыдыммут ааттара суруллубут болотунан тутан кыярдилар. Модун Россия күтүм кыабын көрүһүлүр былаах үс өнү көрдөрөр үстүдүһүннэрин турбут колонна эми ураты нэһилии илэртэ.

Бу китеп военгизириванный парамит Чуралчылаагы ис дыкыла оддела сагалатаа Саха сирин мисаагыта Ада дойдлу Улуу сэриигигэр 275 уоллалгарын атаарбыла. Кинилэр ортолоругар биир дойдулалхастарбы С.С.Макаров, К.Т.Белобобский, И.И.Марков баалара. Салгыы стадионна Чуралчылаагы баһаары утары сулуусту колонната киирдэ. "снежный барс" спортивнай осынуу бастыгган бастыгыра — улуустаагы гимназия, ДПИ Корюна алын спортивнай интэриэт-оскула. Муудай уонна Одулуун орто оскулаһарыттан састааптах колонналары дьон уруйдуу-айхалтыы көрүстүлөр. Куораттары уонна порттары көмүскөбүт Ленинград оборонатын бөһөрөннүт Муоратаагы байыанный флот форматын күтэн спортивнай интэриэт-оскула, спортивнай институт уонна "Чураанньык" уһуйаан уонна кини нэхилээк сапаттаа тулуун колонна булан киирдилэр. Хонуу сиринен сылдар армия мөссүөнүн улуустаагы үөрэх управлениетын, "Сага олох" редакционнай-издательский хаһабык коллективтарын колоннаһара көрдөрдүлөр. Кыыйлы парамит хорун уоллалгарын сэригэ атаарбыт Одулуун, Хатылы уонна

Хэсгээр нэгилж хэргийн колоннаар ситэр-
ддэг.

ОДКХ, "Урал-вселенная", "Минит" ууулаан, "Туймада-Нефть", "Арчы" үрөтэр-үлөтөр кили, Дыарыктаах буолуу кили, "Хаган" ХЭТ коллективтара танковий сарни буойуннарын формаларын көтөн хаамтылар. Технической коллектив, "Березка" ууулаан коллективтара пограничный сарнитери көрдөрөн паравоза кыттылыы ыттылар. Бу кини сапердар (улуус сапаттаа, финансовый-казначейский управление, КУМИ, "Мои документы" тарилта, А.И.Федотов аатынан спортивный комплекс, реабилитационный реабилитационный кили), санитардар (кили баальна, 23 Недрах апена, сангидемнадор, И.М.Павлов аатынан орто оосула, "Кыталык" ууулаан), артиллеристар ("Механизация" ПУ, абыста харыстабыллы инклюдита, "Саарба" ХЭТ), свинистер ("Сахателески" ААО, телевизак, "Россия почта"), хайылар десана (улуустаабы гимназия, "Тулумчан" ууулаан, Лесхоз, "Центрес", РОС, Энергосбыл), кавалеристар (ветуправление, "Чурагы" ТХПК, тыа хайааыстыбыллы управлениета, УПФР, "Коскил" ууулаан), разведчиктар ("Сбербанк", "Алмэзхитэбэан", "Россельхозбанк") колонналары паравтаан кинигидор.

Параг кытпыл-пахтар, трибунаы толору алорбут дьон-саях сүлүүсү туран Кыайыы Знамытын көрсүтүлэр. Улуу Кыайыы 71 сылынан улуус социальный-экономикалык сайдыыштар кылааттарынын "Улуус инноватор үтүөлөрүнүн" буюмугах бэлэ үлүс степеннен Аза дойду Улуу сарыттың үтө бөлүрүнөнөр Семен Николаич Шеломов, Алексей Семенович Ноговицын, үтөр колукенен инноватор уонна ор сылаан үтүтүн ичин улуус депутаттарын Сабиттин Буюмунай грамотатынан Аза дойду Улуу сарыттың үтө бөлүрүнө Спартак Николаевич Чичагинаров наараадалангылар. Улуу Кыайыы быраһылангыга кенсюрсион уонна үтө буюлбут эстафетанан түмүстэннө. Эстафетада Д.П.Коркин аатынан Чурапчытаагы спортивнай интэриниэт-оскула хамалгыта кылбар кыайылы сити-сгэ.

Оксана ЖИРКОВА.

Үөрэх-ийтүү

ҮӨРЭХ МИНИИСТИРЭ -- ЧУРАПЧЫГА

Бары биетрбит курдук, уорэх эйгитигэр быйылгы 2016 сыл эбини үөрөхтөөһүн сытынан биллэригинэн турар. Маньана, министир чогуу бу хайысхага үтө-хамнас хайдах бара турарын мээстэттигэр бииктэ. Ол курдук Диринг агрооскуолатын ийинен тэрлиийибиг бизнесс инкубатор оскуолаага сытыан, бу ороспүүбүлүккөзэ биір эмтэ сонун хардылы бусбуут бырайыак толору үлэтин турарын эт хардыынан көрөн, үтө-хамнас, уорэх солтоохкурк бара турарын биллэттэгэ. Быһааран этер буслахка, бу эбини үөрөхтөөһүн үөрөгөөччи оскуоланы бүтүрүгигэр дмө көргөн хайшыкта, хайшаылыш буслуһ токуру урууҕаки ылан тахсан.

[illegible]

дизайнерларга атыгларын джон-сэргэ хамгауулах атыгтаһан, бэлээр дохот килтоннор джон булбуттарын бэлэнтитон

Федосия Васильевна салты ээни үрөктөгөнүн үстүн билсе, Чуригчылааы оңорон тааарар үрөк комбинаттар, "Радость" оро сайдар киниятар, маны тэнэ "Тулукчан" улуйан салаттын, улуйан иппилтөччүлөрин кыта көрүстэ. И.Г. Тапловхон-Тимосфев алтынан оёну сайыннарар кини толору күүнүтэр кинион үстүн турар усна комбинат анал уһанар мастарыккыайылар чүтөс оёсула оёлорун автобуһунан таһан дырыктыгыларын көрөт оёс сөргөтө. Маньшкэ, оёну сайыннарыла, иппилтөччүлөрин тааарыла улууска биер ситимикх үлө кылаачы турарын тоһөсүлөсөн бөлөтөтөт.

Н. БОРИСОВА.

Адыгьт ыгуахтэбэ Чурагчы улууһутар Саха
Өрөспүүбүлүтэтин үөрэххэ министиэирэ Ф.В. Табылгеза
Чурагчы улууһутар үлэ бородьонунан сырыалла буолла.

Улуу Кытайы 71 сылыгар

ҮЙЭТИТИИ -- ЫТЫК ИЭСПИТ

Аан дөйдүнү айчыбалык, кыя хаашынан Ийб сирн ытапшыг уоттах сэрингэ биниэт элээрбиг, ажаларбыг, убайларбыг элбх олуну-сүтүнү көрсөн, кырыкстах остообу кыйан Улуу Кыайыны ажалбыггара быйыл 71 сылын туула. Ыам ийын 8 күнүгэр бүгүн Россия үрдүнн Улуу Кыайыны быстыыг бэлэгэ — Кыһыл Знами күрөчүн көтөбүдүнн.

Бу уйлан аватилу Ави дойдуну кытта бийиги улуслут эмгэ кытаста. Кыһыны Замятын туттулар, Чурагынбыт юон туттар ыччаштар. И.М. Павлов аатынан Чурагын орто оскулатын ийинюн үлэтир "Память" байыаннай-геопротический кулуту отелениктын хамандыра Айсен Осмуров.

Чурагчы улуусун баһылыгын бастыкы сойбуяаччы А.А. Ноговицын, улуус муштазын Сэбистин председателэ Я.П. Овчинников, Чурагчы баһылыгын баһылыга С.А. Сарышев, улуус общественноһун түмүсүүтүн саллааччы А.А. Захаров мустубудьонно бэрэс тыһыарын эттирбүт.

Сэрин хөвүүнүгээр Сэбиосэй сийлэлтэргэ күүстэригэр күүс эппи; санжаларын бөсөргөлүүт, кийиһыны уһансыбыт Кийиһл Энэмэ улус далаһаһын дэһилин үрдүгэр күүрүччү анһар чүс "Айыһаһ" сийлэлэн кийиһи схиһилиһыгар Пётр Дьяконова тиркүт.

Бу юндо Чуратны нәһиликтән килгәнләр каянлар турар "Албан Аат аяллыктар" Кыйлыны 71 сылыгар андан, Чуратны нәһиликтән Ытык сүбәтти турарсуутунаң, Аға дойду сәригитин 1-кы, 2-с степеннәк, "Кыһыл Сулу" уордан, "Хорсунун иһиң", "Бойубой үтүктәрин иһиң", "Кәңгәсери ыһыи иһиң", "Берини ыһыи иһиң" мәгәлләр кавалерлара, старший сержант И.И. Марков, Иәәи "Кыһыл Сулу", "Аға дойду сәригитин" 2-с степеннәк уордыһнар, "Хорсунун иһиң", "Берини ыһыи иһиң" мәгәлләр кавалерлара, старший сержант Г.И. Попов, "Аға дойду сәригитин" 2-с степеннәк, "Албан аат" 3-с степеннәк, "Кыһыл Сулу" уордан кавалерлара, рядовой-сапер И.П. Марков аштарын үйәттигибит. Оттон ыһырын хорсун буйду.

тырбытын С.К. Макаровы, С.Д. Флегонтовы, Г.Д. Протодьяконовы үйүттөгү, былырдын Албан Аар бөрөлөбүн арийыбыгытты. Ботройнак аагыра В.Н. Дьячовский уюна кына төрөтүт уюга Г.В. Дьячовский оңно улакш үлүн тэрбиттэргэ.

Мөһнөтүк үзүрүтүрүк дьаһалыга

уугуус баһылыгыны бастагы солбуй-
атчы А.А. Ноговицын, уугуус депу-
таттарын Сэбиетин председатели
Я.П. Оконешников, Чурапчы
наһиэлэтин баһылыгы С.А.
Саргыдаев, СӨ бочуоттах бэтэрэ-
нэ, ССРС культууратын туйгуна В.Н.
Дьячковай, Чурапчы наһиэлэтин
"Экспан" эр дьон түмүү чилиэнэ

Н.Н. Новгородов, "Учууталлар учууталлара", РФ үөрөхтөрүн туйгунд, Г.И. Попов үөрөнчөгү А.С. Иванова элдер тылары элдер. Эрден түмүүт Кыялы күнүгэр бэлэрөөн-сүргэ аман онотторбут тупсадай көстүүтөк ыскаамыйаларын бэлэх уунна. Чурапчы төһөлөгүн дыахалга 5 сыллаах программаны ылынан, Улуу Кыялы 75 сылын көрөө бу ылык сирбитигэр буойун саллааттарбыг ааттарын салгы үйөтүтүгэ үлэин-хамнаы быһаанылар. "Албан Аат алектэ" үүгөр ыччакка туһулар. Биги, Чурапчы улуун дьом-сүргэ, сэрин ыар сыгыларгаар Ийэ дойдularын туһугар, биги бу дьомлоох олхотут туһугар ага көтүгөн дьоммут саз-саадах туһун сэрин-сүтүгэрин, сыгык тылынарын толук уурбуттарын үйөтүгэр ылык юстиин хаһан да үмүдү суктаахпыт.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ

Сэргэх даяанал

ЫРААХ АЙАН СУОППАРДАРЫН ЧИЭСТЭЭНИН

Бямдын 6 күнээр Чурагны элчинлэгийн ёраах рейсэд салбар суонгардын парадтара (квалыкада) буулт. Кинилэр "Боотур Уус" стадионна мустан барал, квин бөлүмдүн хотугтан согуруу сыйлын федеральнай сүлүгүн Аалдах Уун талгаасалгытаргар анаммыт ойдобуныук нааматыннылжаз тийдилэр. Биллэл иккис сыйын бэлгэтээр фестивалга барла 48 БелАЗ, КамАЗ ойтон да атын мавраллах мессьялалар кытыашылар.

Ити күнгө элчиги Б.С. Герасимов атындагы сирин түсүмү толуктоо аягына жеткендигин билдирди.

Чурапчы ирешлюгүн байылыга С.А. Сарпышев, Торгош-промышленный палата өкүлүгү, Союз-Оросту бийлигинин Ил Түмөн

лонсэргэ хэрэг мнөстэйгэр, улус юмниг-
тан тухайга туусрулзубта ичматар
бүгдэрин хэрүүн быһьмтын
юмнигэнтэйгэр, хэрүүн мнөстэйгэр
ажимынэглэ.

Мийтэн кытываахтара,
дальнобойшиктар көмүс промшленноһыктар
үлэтиичиһэргэ ас-үөл, таһаҕас таспыт
дьоммуттар сүгүрүйөн айдыбыныкээ
сибээди дьэроботун үүрдүлэр.

Диктор Аалзах-Үүн таһагачылар
сыганын историтытан арынна. Сусан-нито
суох тайга быйынан урах сунулуотон
политическай партия 150-ча кэмүс хостуур
сири арайың, очмотоосу салалта кэмүс
хосточуларга ас, таһагас таһарга тогуе
оройуон ат калалөөх кыгуостарын
түрүсбута. Көлө баһыгар 250-300 кинто

исемини тэрэ, сорохтор хоту барьытара. Чурагныттан барьта 900-чэкэ хөрсүн санналхач ыччат, 1000-тан тахса сылгы кыһыл кэмүс промьайыккынын аһылыгыттан ханчылга спорбутара.

„Айлыгы“ Күлпура унна думсбунай сайды кинигэр „дэгүрук остуог“ ыһыһына. Игинэ суолпарлар бэйэлэрин кыһалгаларын, тирээн турар быһаарыһалары эрэйэр боппуруостарын ыйыһаластылар. В.М. Ченов бу боппуруостар бороһоһоһоммолларын, кыһалтар өттө төлөрүлүүгэ ыйыһыһаһастарын эттэ.

Бийлгэлийн саас Чуралчига тырахтар-
рыгтарга, суонгарларга ананмыг элбэг
түмсуулер, курактэнигтер бусуулар
Олортон улуус киинигэр „Күүэтэк калар“
„Хаар айан“ курактэри бэлэнтэгээр сөг. Ага-

күрөктэни булан турар. Итингэ кытыбыт дьону, Таатталары ыныран туран чыстээн-тор. Суоппарлар дивастыгылар, бастын үлөһитэрсэ наараадалар туттарылынылар. Саха Өрөстүүбүлүөһүн транспорта минис-теристибитин бонутунай грамоталара, Махтал суруктара, Ил Түмөн бонутунай грамоталара, „Тогуус томтор“, „Үлө киһитэ“, „Идэтинэн бастын“, „Профессионализм иһин“, „Чурагчы пириоттара“, „Эрасток партнер“ о.д.а. наараадалар туттарылынылар.

Евдоким Кимовна Дьяковская
"Чурачлылар — айан сулун ааггаахтары"
дун сага кыныгыгын ийин мустубут дун
барда махталларын ыла.

Бизгә ылбағай ырыһан, һингә

Уйгуну-бийаны дэлэтни – барыбыг сорукупт!

УЙТУЧУ КЫТАТА

"Чурапчы" ТХПК "Сага олох" ханьжаага ыйга биирдэ тахсар анал сыһыарыпта

№ 4 (50)

2016 сыл
Ыам ыйын
12 күнэ
Чэппизэр
№4 (11214)

ҮҮТ СОБОТУОПКАТЫН 2016 СЫЛ ТҮӨРТ ЫЙДААХ ТҮМҮГЭ (ТОННАНАН)

№	Наслега	план 2016г.	Итого за 1 квартал			апрель			За 4 месяца 2016г.			% вып. плана
			план	факт	2015	план	факт	2015	план	факт	2015	
1	Алагар	317,0	11,0	29,1	23,0	9,2	21,5	12,8	20,2	50,6	35,8	250,5
2	Бахсы	419,0	14,4	25,6	7,6	12,2	15,4	4,2	26,6	41,0	11,8	154,1
3	Болтого	277,0	9,5	2,4	4,0	8,1	9,5	4,2	17,6	11,9	8,2	67,6
4	Болугур	564,0	19,5	31,8	17,4	16,4	19,5	7,0	35,9	51,3	24,4	142,9
5	Арылах	324,0	11,2	19,2	17,9	9,4	12,8	10,7	20,6	32,0	28,6	155,3
6	Кытанах	235,0	8,1	13,9	13,3	6,8	9,3	5,8	14,9	23,2	19,1	155,7
7	Мугудай	475,0	16,5	19,9	25,3	13,8	16,0	14,0	30,3	35,9	39,3	118,5
8	Ожолун	588,0	20,3	19,8	15,9	17,1	19,5	14,8	37,4	39,3	30,7	105,1
9	Соловьев	497,0	17,2	27,5	26,1	14,5	28,2	19,8	31,7	55,7	45,9	175,7
10	Сылан	720,0	24,9	41,8	32,6	21,0	29,2	22,8	45,9	71,0	55,4	154,7
11	Телей	290,0	10,0	15,1	15,0	8,4	9,7	10,0	18,4	24,8	25,0	134,8
12	Хадар	372,0	12,8	12,8	10,1	10,8	12,7	13,8	23,6	25,5	23,9	108,1
13	Хатылы	331,0	11,4	13,3	9,7	9,6	9,7	8,2	21,0	23,0	17,9	109,5
14	Хаяхсыт	284,0	9,8	11,7	11,0	8,3	11,8	9,6	18,1	23,5	20,6	129,8
15	Холтого	599,0	20,7	35,1	26,7	17,4	21,9	18,7	38,1	57,0	45,4	149,6
16	Чакыр	456,0	15,7	40,3	31,5	13,3	24,0	16,9	29,0	64,3	48,4	221,7
17	Чурапча	307,0	10,6	5,8	2,7	8,9	4,8	2,3	19,5	10,6	5,0	54,4
		7055	243,6	365,1	289,8	205,2	275,5	195,6	448,8	640,60	485,4	142,7

2016 сылга 7055 тонна
үүтү ыыр соруқтаахпыт.
Сыл 4 ыйыгар 448,8 тонна
үүт ыаныхтаага 485,4
тоннанан, ол эбэтэр 142,7
бырыһыан толорулуна.

Ордук үчүгүйдик
былааннарын 250,5
бырыһыан толорбут Алагар,
221,7 бырыһыаны ылбыт
Чакыр, 175 бырыһыаннаах
Соловьев, 155,7 бырыһыан
көрдөрүүлээх Кытанах, 155,
3 бырыһыан ситиһилээх
Арылаах, 154,1
бырыһыаннаах Бахсы, 142,9
бырыһыаны ылбыт Болугур
нэһиликтэрэ үлэлээн
иһэлэр. Уопсайынан
нэһиликтэр Болтоно,
Чурапчы селиннэтиин ура-
тылар былааннарын бары
толордулар.

Выполнения задания Правительства РС (Я) 2016 год.

Наименование	ед. изм.	выполнение заданий за 4 месяца					выполнение заданий за апрель				
		План на 2016 г.	Факт 2016 г.	Разница от плана	% вып.	факт 2015 г.	План на апрель	Факт апрель	Разница от плана	% вып.	факт 2015 г.
Заготовка молока	тонн	7055	640,63	6414,37	9,08	485,400	205,2	275,53	70,330	134,27	195,60
ЦМП (в пересчете)	тонн	2000	635,494	1364,506	31,77	537,740	166	206,470	40,470	124,38	191,558
из цельного молока	тонн	1859,8	565,528	1294,272	30,41	516,999	166	199,245	33,245	120,03	187,245
из сухого молока	тонн	140,2	69,966	70,234	49,90	20,741	0	7,225	7,225		4,313
Масло сливочное	тонн	216	4,092	211,908	1,89	1,610	2	3,310	1,310	165,50	0,917
Мясо и субпродукты 1 кат.	тонн	100	4,620	95,38	4,62	11,911	0	0,878	0,878		0,00
Мясные полуфабрикаты	тонн	30	11,909	18,091	39,70	6,747	2	3,390	1,390	169,50	2,037
Колбасные изделия	тонн	26	8,01	11,99	40,05	6,639	2	2,680	0,680	134,00	2,621
КМП	тонн		113,57			99,179		39,912			33,449

ХААЧЫСТЫБАНЫ КЫТААТЫАХХА

Н. А. Аржаков, кооператив сальһааччыта:

– Быйыл сайын киин буйунаа оромунтэ, реконструкцияда үт туруорсубут. Билигин итиннэ анал биригээлэ үлэтиир. киилэргэ сылдьан билсэрбит буоллар.

Мугудайдаагы ас-үөл комбинатыгар оборудованиетын сагардыта үт туруорсубут. Ыам ыйын 16 күнүгэр быһаарыллыахтаах. Итиннэ үлэни сааһаабыт. Уөлү „Алтыс“ кластерга, „Быйан“ маһаһыан реконструкциятыгар сыбаайа түһэрилиннэ. Кризис кэмэ да буоллар, бэйэбит үппүтүнэн благаустройствога үлэтиир быһаарыахтаахпыт. Аржаа дэриэбинэ олохтоохторун көрдөһүүлэринэн, бэйэбит бородууксуйыбытын олохтоохторун үлэтиирбит. Окуола-интерниэти сайынны өтүгэр дуоһаар

астыһылар маһаһыан аһааһаахпыт.

Быйылгы үт быһаарыа аһаа тосхон иһэбит. Сүөлү төрүөкө үчүтэй. Дьыл эрдэ кэлбитин, сайылыа тахсы эмэ эрдэлэр. Онон тэрэһинин кыайааха, үтү хото ылар кыах буолар. Ол эрээри, үт хааныстыбага киини үрдүк. Сыта (жирнока) – намыһах. Оттон үтүтэн ылар харчы итиннэ быһаачы тутулуутаах. Быйын тэрэһэбит специалистар сеп буола-буола бэрэбэрэ ыһыллар. Бу үлэ салгыы ыһыллыа.

АРЫСЫАХТАРА ТОЛОРУ КҮҮҮҮНЭН ҮЛЭЛИИЛЛЭР

К. В. Прокопьева, кооператив үүксэ технологиа:

– Билигин үт эбээн, нэһиликтэр ахсын арыс сыахтара үлэлиир тураллар. 18 арыс сыахтан таһынан Мугудайга ас-үөл комбината, Чурапчыга киин үт собуота үлэлиилэр. Чакыр, Халаар, Хайахсыт, Дирин, Бахсы, Чыапнара, Мьындааһа, Мырыла, Арылаах, Кытанах, Сылан, Хатылы арыс сыахтара толору күүһүнэн үлэлиилэр. Оборудованиелара барыларга бар, үлэтииринэн хааччыланналар. Хайахсыта, Кытанаха, Диринтэ, Сыланга саага элэр үлэтиилэр.

Телей, Болтоно, Ожолуун нэһиликтэриттэн үт таһар массыаһалар Мугудайга, Чурапчыга аһаллар. Суоллардар Г. Г. Новгородова, А. В. Коржан юмугэр, сааһала суох таһаллар. Үрэх-Күөрэ, Уорба, Түөйө, Бэрэ, Улахан Күөл, Мэдьэхси бэйагэрэ аһыллар.

ӨРӨМҮӨН ҮЛЭТИН СИТЭРИЭХПИТ

А. Д. Носов, биринчилик сөлбуйаачтыкта:

Бусуйуна өрөмүүнүгүр үлгүлөр биригээдэ эт уурар
улахан ыскылаакка кырыбса уларыгыгылар, кыра
ыскылааккаан олгоһуугулар үлгүлүн сырыптактарына
тийидибит. А. Д. Ноев үлэ-хамнас туһунан
билиһиннэрэр:

— Киш буйлуу өрөмүүнүгэр (реконструкцияга) муус устар 27 күнүгүн үзүлгилбиг. Биргэцэнирбиг Сергей Николаевич Спиридонов, Биргэцэнирбигэр Н. Н. Софронов, Н. Ю. Коркин, С. М. Попов, М. П.

Кузьмин баалгач.

Кыһылын эт уурап улахан, кыра ысқылааттары истизинэтин көннөрөн, обшивкалаан, ааннарын санагтан онорон, кырыысатын уларытан олох саналыы көстүүтүлөх гына оноруктаахпыт. Билигин кыра ысқылаапы, сүөһү өлөрөр, астыыр кийин дыстэтин иһинин обшивкатын бүтүрдүбүт. Мапырыйаалынан, туттар тэрилигин коокоратив карттына суох хааччылар. Дуогабардаах үлүбүтүн хааччыстыбалаах гына

онорлого кышладыбыл. Кооператив элпизтээх үлэһитэрэ кэпсээн көрөн бэрэбизирэстэн бараллар. Билиһинигэ претензиялара суох. Санаа оборудованиһа туруоруохтаахтар. Оһуу туһунан үлэ куугур.

Ысхылаат сэлэгдэсэйгэ А. Н. Кузмина бу биригээгэ үлэиин астынар. Чылычх да кирибэг гына оноһулусхтаагын этэр. Сир ирдэбигэ күрүөтүгэр-хаһаһылар атын биригээгэ кэлэхтээк. Территория ыдраастыһахтаах. Ыһага, аныгы ирдэбигэ элпэгинир буолуохтаах.

КЫРА ОРОСКУОТТААХ ПРОИЗВОДСТВОНЫ УЛААТЫННАРЫАХХА

Бийийлы 2016 сылтаах «Дың жүргэн ферматын сыйлннарый» уонна «Эдэр фермердэри өйөөхүн» программатын чэрчигинэн Ытыллыбыт куолурустар мууе устар 29 күнүгэр түмүктэннэлэр.

Санатан этгээс, «Дыг» жүргэн ферманы сайыннарынь куонкурсулар билини улуустан 6 бааһынай хаһайыстыба граньтан тураллар. Ол курдук, Чыаппараттан «Кырымахо» бааһынай хаһайыстыба (сал. Лыткин Н.Н.) 8 мол. солк, ИП «Пестряков Н.М.» (сал. Пестряков Н.М.) 2,4 мол. солк. Бахсыттан «Киров» бааһынай хаһайыстыба (сал. Местников В.В.) 3 мол. солк, Сылагтан «Санта олюк» 3 мол. солк. (сал. Макаров В.Д.), "Бэрэ" (сал. Сивцев А.Е.) 2,0 мол. солк., Болоноттон «Дулдалааро» (сал. Платонов В.В.) 1,5 мол. солк.

Быйылгы "Эдэр фермерлэри ойүүр" программага хаһааньтаабыр да элбүк үлү көрүлүшүз. Ол

курдук 306 мөл. 385 тнй. солж. -
- Россияттан, 45 мөл. солж. -
өрсөтүүбүлүктөн. Бийыл
куонкуруска өрсөтүүбүлүк
үрдүнөн барыта 234 квота
көрүлүбүтэ. 418 этэр фермер
сайаалга бизрбигиттэн,
докумуоннара итэжэс буолан, 38
фермер туораата. Биһиги
улууспут 17 нэһилиэтигэн
барыта 46 киһи кыттынна, 16
нэһилиэктэн 30 фермер грапы
ылары ситистэ. Көрүнүгүнэн:
обуруот аһыан - 2, сылты
ниппинэн - 4, ынах сүөһүнү
ниппинэн 22, этэр сүөһүнү
төлөһүүгүнэн 2
хаһайыстыбалар ыһыллар.
Иккистэн гранта
кыттааччылар сүөһүлэри
эбиллэтэ, онорон таһаарбы
валовай бордуукуйалара
үрдэһинэ бийылгы сүрүн
ирдэбинен буолла. Сага кыт-
тааччылар бизнес быһаанарын
сүрүн көрдөрүүлэрин көпсөн
көмүскэттиэр. Сүрүннөн
нэһилиэктэр баһылыктара,
спецалистара, тыа
хаһайыстыбалын управлени-

тын начальнига кийрэн куонкуруска кыттааччылары көмүскөтүп, кийинэр тустарынан сырдагылар.

Блам айын 4 күнүгэр
Правительство дыгызгэр Гран
ылбылтар сертификатын
Правительсто председатели
солбуулааччы, СӨ ты
хаһайыстыбылтар уонна аска
уөлгэ политикаһын миннистр
эбэрһинниин толороочу Петр
Николаевич Алексеев
илиитигэн туттулар. Бу
көрүһүүгэ Россия Геройа
«Утум» бааһынай
хаһайыстыба салайааччыга
Михаил Николаевич Готовцев
тус көрүүлэрин, улоһун уопутун
күөспэтэ: “Совурууттан кэллн
сүөһүтүн үлүһүбүккэ, бэйбит
сүөһүбүтүн тингэһипгэр
тиэрдэн аһылааһыны
тэрийгэсэ, племенной
хаһайыстыба буоларга
үлүһүгэрэ, үчүгэй орус сым-
титтэн ыһыһыбыт
нырайдэри көрөн-истэн сүөһү
онностору сиппигэс”, – дыгэ.
Ол кэнниттэн Ил Дарханы

кытта балтараа чэас устата ирэ-хоро кэпсэттилер, сүбэ-ама ышлылар. Ил Дархан сүрүн соруунен тудурда: кыра орос-куоттаах производствонь улаатыннарыыга көдьүүстээхтик үлэһиллэригэр, сана технологияны баһылаан, аныгылыы тэринэн олохторугар ситиһинни баҕарла.

Гран хаһаайһыныара:

1. Л.И. Винокурова – Холбоо нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
2. Е.Л. Чехордуна – Холбоо нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
3. М.М. Эверстов – Холбоо нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
4. П.Н. Павлов – Хайахсыг нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
5. Н.Н. Кондратьев – Хайахсыг нэвчилгээ – сэлтэ нэвчилгээ.
6. Н.Н. Ксенофонтов – Хагаар нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
7. С.Н. Петров – Одуулуун нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
8. Д.А. Аржанов – Одуулуун нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
9. У.Г. Захарова – Кылаанах нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
10. А.Д. Никифоров – Сэлтэ нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
11. П.Д. Протодьяконов – Чыгара нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
12. С.А. Эверстова – Чыгара нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
13. Н.Ф. Березкина – Чыгара нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.
14. С.И. Иустнов – Болтоно нэвчилгээ – үүд, эт хайхсхата.

15. А.А. Григорьев –
Болгоно нэгийлэгэ – эг
хайхсхга.

16. А.А. Иванов – Болонго
нэһиллэгэ – үүт, эт хайысхата.

17. Л.Н. Эверстова - Болугур
нэгийгээ - үүт, эт хайнхана.

18. Д.Д. Павлов – Болуур
нэбилдэг – оёурууг ахын
үүнээр.

19. В.А. Васильев – Чакыр
нэһилиэгэ – үүт, эт хайьсхата.

20. Н.Д. Хомподоев – Чакыр нэбилсэгэ – үүдэг хайрхана.

21. С.М. Толстоухов – Толый
нэбилнэгэ – үүд эт хайысхата.

22. Е.Г. Борисов - Телэй
нэһилиэгэ — үүт, эт хайысхата.

23. ДС. Макаров -
Мугудай нэһилигэ - сыгы
нэһилигэ.

24. Д.Ф. Терюпин – Мугудай нэһилиэгэ – сыгы нэһилиэгэ.

25. И.В. Ойоненников –
Мутудай нэбилсэгэ – элэр
сүсүүгү толгоуу.

26. И.А. Владимиров – Бахсы нэһилиэгэ – үүт эт хайҕсхата.

27. Л.А. Романова –
Хатыны нэһиликтэ – үүт, эт
хайысхата.

28. А.М. Седлаицев —
Хахыйах учаастага — сылгы
институту.

29. Е.Н. Таныкова – Чурагчын нэгжлэлт – эхэр савуунуудын талаар.

30. А.А. Яковлев —
Чурагчы нэгхилигээ — огурууг
ахьд уушгтай.

Мария Михайловна
САВВИНА,
АУ КМЦ ПАК РС(Я)
сурунуур систематик.

Сыныларыны баулагыч Алексей СЛЕПЦОВ.

ВЛАСТИ ЯКУТИИ СОЗДАЮТ УСЛОВИЯ ДЛЯ ЗАНЯТИЯ СПОРТОМ НА СЕЛЕ

В Якутии уделяется большое внимание созданию спортивной инфраструктуры для обеспечения возможности полноценно заниматься спортом. В этом году дополнено на создание в сельских школах условий для занятия физкультурой будет привлечено более 27,6 млн. рублей. Данные средства предусмотрены в рамках государственной программы на «Развитие образования» на 2013–2020 годы.

Ранее в Республике Саха (Якутия) участвовали представители молодого поколения «Единой России». Так, в 2016 году на федеральном уровне Якутия была признана лучшей в развитии спортивной инфраструктуры. В 2016 году на федеральном уровне Якутия была признана лучшей в развитии спортивной инфраструктуры. В 2016 году на федеральном уровне Якутия была признана лучшей в развитии спортивной инфраструктуры.

ЕГОР БОРИСОВ И ГАЛИНА ДАНЧИКОВА ВСТРЕТИЛИСЬ С АНДРЕЕМ КОСТИНЫМ И ГЕРМАНОМ ГРЕФОМ

28 апреля в Москве Глеба Борисов и Галина Данчикова встретились с Андреем Костиным и Германом Грефом. В беседе с Глебом Борисовым и Галиной Данчиковой приняли участие представители администрации президента Республики Саха (Якутия), а также представители администрации президента Республики Саха (Якутия).

ЮРИЙ КУПРИНОВ ПОДАЛ ДОКУМЕНТЫ НА УЧАСТИЕ В ПРЕДВАРИТЕЛЬНОМ ГОЛОСОВАНИИ «ЕДИНОЙ РОССИИ»

Мы просили Юрия Степановича, какой документ стал для него самым важным? Юрий Степанович ответил, что самым важным для него является документ, который он подаст на участие в предварительном голосовании «Единой России».

Вчера Юрий Степанович посетил на федеральном уровне. В беседе с Глебом Борисовым и Галиной Данчиковой приняли участие представители администрации президента Республики Саха (Якутия).

Юрий Степанович посетил на федеральном уровне. В беседе с Глебом Борисовым и Галиной Данчиковой приняли участие представители администрации президента Республики Саха (Якутия).

Юрий Степанович посетил на федеральном уровне. В беседе с Глебом Борисовым и Галиной Данчиковой приняли участие представители администрации президента Республики Саха (Якутия).

Вчера Юрий Степанович посетил на федеральном уровне. В беседе с Глебом Борисовым и Галиной Данчиковой приняли участие представители администрации президента Республики Саха (Якутия).

